

Domov>Sodni postopki>Civilne zadeve>Rokl v postopkih

Roki v postopkih

Estonija

1 Katere so vrste rokov, pomembnih za civilne postopke?

Za izračun procesnih rokov se uporabljajo določbe splošnega dela civilnega zakonika (*tsiviilseadustiku üldosa seadus*, TsÜS) v zvezi z roki in končnimi datumi, če z zakonom ni določeno drugače. Na podlagi člena 134(2) TsÜS je rok opredeljen v letih, mesecih, tednih, dnevih, urah ali krajših časovnih enotah ali glede na dogodek, ki se bo zagotovo zgodil. Rok začne teči dan po koledarskem dnevu ali dogodku, ki je bil določen kot začetek roka, in se konča na končni datum. Če je končni datum opredeljen kot rok, izračunan v dnevih ali daljših časovnih enotah, se rok izteče ob 24.00 na končni datum, če z zakonom ni določeno drugače. Izjava o nameri, ki jo je treba v roku sporočiti osebi, ki izvaja gospodarsko ali poklicno dejavnost, se sporoči osebi in vsa dejanja, ki jih je treba v roku opraviti v zvezi z osebo, se opravijo najpozneje do konca običajnega delovnega časa na končni datum v kraju, v katerem je treba sporočiti izjavo o nameri ali opraviti dejanje. Če je treba procesno dejanje opraviti v prostorih sodišča, se za konec roka šteje konec delovnega časa sodišča.

2 Seznam različnih dni, ki so dela prosti dnevi v skladu z Uredbo (EGS, Euratom) št. 1182/71 z dne 3. junija 1971.

Dela prosti dnevi so določeni v zakonu o praznikih in dnevih državnega pomena (*pühade ja tähtpäevade seadus*) (veljati je začel 23. februarja 1998). To so:

- 1) 24. februar – dan neodvisnosti in obletnica Republike Estonije;
- 2) 1. januar – novo leto;
- 3) veliki petek;
- 4) velika noč;
- 5) 1. maj – majski dan;
- 6) binkošti;
- 7) 23. junij – dan zmage;
- 8) 24. junij – kresni dan;
- 9) 20. avgust – dan ponovne vzpostavitve neodvisnosti;
- 10) 24. december – božični večer;
- 11) 25. december – božič;
- 12) 26. december – dan obdarovanja.

3 Katera splošna pravila veljajo za roke v različnih civilnih postopkih?

Na podlagi člena 65(1) zakona o pravnem postopku (*tsiviilkohtumenetluse seadustik*, TsMS) se za izračun procesnih rokov uporabljajo določbe TsÜS v zvezi z roki in končnimi datumi, če z zakonom ni določeno drugače.

4 Če je treba dejanje ali formalnost opraviti v določenem roku, kdaj rok začne teči?

Splošno pravilo je določeno v členu 135(1) TsÜS, v skladu s katerim začne rok teči na dan po koledarskem dnevu ali dogodku, ki je bil določen kot začetek roka, če z zakonom ali pogodbo ni določeno drugače. Rok, ki ga določi sodišče, začne teči na dan po dnevu vročitve pisanja, v katerem je določen rok, če ob določitvi roka ni določeno drugače. Če pisanja ni treba vročiti, začne rok teči po prejemu obvestila o določitvi roka (člen 63 TsMS).

5 Ali lahko na začetek roka vpliva oziroma ga spremeni način pošiljanja ali vročitve listin (osebna vročitev po vročevalcu ali vročitev po pošti)?

Ne. Zakon o pravnem postopku določa, da začne rok, ki ga določi sodišče, teči na dan po dnevu vročitve procesnega akta. To velja za vse načine vročanja pisanj.

6 Če rok začne teči z nekim dogodkom, ali se dan, ko se je dogodek zgodil, upošteva pri izračunu roka?

Ne, v skladu s členom 135(1) TsÜS začne rok teči na dan po koledarskem dnevu ali dogodku, ki je bil določen kot začetek roka, če z zakonom ali pogodbo ni določeno drugače.

7 Kadar je rok določen v dnevih, ali navedeno število dni pomeni koledarske dni ali delovne dni?

V skladu s členom 136(9) TsÜS se za opredelitev roka en dan šteje za čas od polnoči do polnoči. Če je torej rok izražen v dnevih, se število dni nanaša na koledarske dni.

8 Kako je, če je tak rok določen v tednih, mesecih ali letih?

Procesni roki so praviloma izraženi v dnevih.

Rok je izražen v mesecih, če na primer po izteku roka ni mogoče vložiti pritožbe. V skladu s členom 632 TsMS se lahko pritožba vложи v 30 dneh od vročitve sodbe pritožniku, vendar najpozneje v petih mesecih od datuma objave sodbe sodišča prve stopnje. Po preteku petih mesecev od datuma objave sodbe pritožba ni mogoča, tudi če je do konca petmesečnega obdobja po vročitvi in objavi sodbe manj kot 30 dni. To absolutno zastaranje je bilo uvedeno za zagotovitev pravne varnosti. Podobni petmesečni absolutni rok za vložitev pritožbe je bil na primer uveden tudi v zvezi z vložitvijo pritožbe zoper sodbo ali pritožbe v kasacijskem postopku.

Primer roka, izraženega v letih, je rok za zastaranje zahtevka za vračilo državne takse ali varščine – rok se izteče po dveh letih od konca leta, v katerem je bila plačana varščina ali državna taksa, vendar ne pred končanjem postopka z nastopom pravnomočnosti sodbe. Vendar je to rok, določen za zahtevek, in ne procesni rok – takega časovnega okvira ni mogoče niti podaljšati niti obnoviti.

V letih je izražen tudi rok za zastaranje zahtevka. Tudi to ni procesni rok. V skladu s členom 143 TsÜS bo sodišče zastaranje zahtevka upoštevalo samo na zahtevo zavezanca.

9 Kdaj se rok izteče, če je določen v tednih, mesecih ali letih?

Rok se izteče na končni datum. Če je končni datum opredeljen kot rok, izračunan v tednih, je končni datum ustrezni dan zadnjega tedna roka. Če je končni datum opredeljen kot rok, izračunan v mesecih, je končni datum ustrezni dan zadnjega meseca. Če je končni datum opredeljen kot rok, izračunan v letih, je končni datum ustrezni dan in mesec zadnjega leta. Če je končni datum opredeljen kot rok, izračunan v mesecih ali letih, in je končni datum v mesecu brez tega določenega datuma, se za končni datum šteje zadnji dan meseca (člen 136(2)–(5) TsÜS).

10 Če se rok izteče v soboto, nedeljo ali na državni praznik ali dela prost dan, ali se podaljša do prvega naslednjega delovnega dne?

Da. Člen 136(8) splošnega dela civilnega zakonika določa, da kadar je končni datum za izjavo o nameri ali izpolnitev obveznosti praznik ali kateri koli drug dela prost dan, se za končni datum šteje prvi delovni dan po dela prostem dnevu.

11 Ali se roki v določenih okoliščinah lahko podaljšajo? Kakšni so pogoji za tako podaljšanje?

V skladu s členom 64(1) TsMS lahko sodišče na podlagi utemeljenega predloga ali na svojo pobudo podaljša procesni rok, ki ga je določilo, če so za to upravičeni razlogi. Rok se lahko večkrat podaljša samo s soglasjem nasprotne stranke.

12 Kakšni so roki za pritožbe?

Pritožbo je treba vložiti v 30 dneh od vročitve sodbe pritožniku, vendar najpozneje v petih mesecih od datuma objave sodbe sodišča prve stopnje (*esimese astme kohus*) (člen 632(1) TsMS). Vendar obstaja nekaj izjem od tega splošnega pravila:

1) če okrajno sodišče (*maakohus*) pri odločitvi o zadevi v izreku sodbe navede, da je zadevna splošno veljavna zakonodaja v nasprotju z ustavo (*põhiseadus*), in zavrne njeno uporabo, rok za pritožbo ne začne teči, dokler vrhovno sodišče (*Riigikohus*) ne izda sodbe na podlagi ustavne presoje splošno veljavne zakonodaje, ki ni bila uporabljena;

2) če je v roku za pritožbo izdana dopolnilna sodba, začne rok za pritožbo teči od datuma, ko je razglašena dopolnilna sodba, tudi v zvezi s prvotno sodbo. V primerih, v katerih je izpuščen del dodan sodbi brez opisa ali obrazložitve, začne rok za pritožbo znova teči od datuma, ko je razglašena popolna sodba.

Če stranki v zvezi s tem dosežeta dogovor in obvestita sodišče, se lahko rok za pritožbo skrajša ali podaljša do pet mesecev od objave sodbe.

13 Ali lahko sodišče spremeni roke, zlasti roke za nastop pred sodiščem, ali določi poseben datum za nastop pred sodiščem?

V skladu z zakonom o pravnem postopku sodišče določi datum sodne obravnave takoj po prejemu predloga ali vloge in odgovora na to ali ob izteku roka, določenega za odgovor. Sodišče lahko datum sodne obravnave določi tudi pred prejetjem odgovora ali iztekom roka, določenega za odgovor, če je mogoče domnevati, da bo sodna obravnava potrebna za odločitev o zadevi ne glede na odgovor ali če je takojšnja določitev datuma sodne obravnave razumna glede na okoliščine iz drugih razlogov. Če sodišče ne zahteva odgovora, datum sodne obravnave določi takoj po prejemu predloga ali vloge. Če je mogoče, sodišče pri določitvi datuma sodne obravnave pridobi in upošteva mnenja udeležencev v postopku.

Sodišče lahko prekliče sodno obravnavo, spremeni njen čas ali jo preloži samo iz upravičenega razloga (člen 352(1) TsMS).

14 Kadar se procesno dejanje, ki ga lahko opravi stranka s stalnim prebivališčem v kraju, kjer bi lahko izkoristila podaljšanje roka, napove v kraju, kjer za osebe, ki imajo tam stalno prebivališče, tako podaljšanje ne velja, ali ta oseba izgubi ugodnost takega roka?

Če postopek poteka v skladu z estonskim procesnim pravom, oseba ne izgubi pravice do podaljšanja procesnega roka samo na podlagi tega, ali je v kraju, kjer se je oseba seznanila z dejanjem, rok mogoče podaljšati ali ne.

15 Katere so posledice neupoštevanja rokov?

Če procesno dejanje ni opravljeno pravočasno, stranka v postopku nima pravice, da bi procesno dejanje opravila pozneje, razen če sodišče obnovi rok, določen z zakonom, podaljša rok, ki ga je določilo, ali obravnava predlog, vlogo, dokaze ali ugovor, ki ga je vložila stranka v postopku. To velja ne glede na to, ali je bila stranka v postopku vnaprej seznanjena s takimi posledicami ali ne.

16 Če se rok izteče, katera pravna sredstva imajo na voljo stranke, ki so ga zamudile?

Če je sodišče izdalo sodbo zaradi izostanka, ker toženec ni prišel na sodišče, lahko toženec vloži predlog za razveljavitev sodbe zaradi izostanka (člen 415 TsMS). Toženec lahko vloži predlog za razveljavitev sodbe zaradi izostanka, če je bil njegov neodziv, ki je privedel do sodbe zaradi izostanka, upravičen.

Upravičeni razlogi za to, da se toženec ni odzval na tožbo ali prišel na sodno obravnavo in o tem ni obvestil sodišča, so predvsem motnje v prometu, nepričakovana bolezen stranke ali nepričakovana huda bolezen njenega bližnjega, zaradi česar se stranka ni odzvala na tožbo ali prišla na sodišče in poslala zastopnika (člen 422(1)).

Predlog za razveljavitev sodbe zaradi izostanka se lahko vloži, ne glede na to, ali obstaja upravičen razlog ali ne, če:

je bila v primeru neodziva na tožbo tožba tožencu ali njegovemu zastopniku vročena kakor koli drugače kot osebno proti podpisu ali po elektronski poti;

je bil v primeru nenavzočnosti na sodni obravnavi poziv tožencu ali njegovemu zastopniku vročen kakor koli drugače kot osebno proti podpisu ali na sodni obravnavi ali v elektronski obliki;

sodba zaradi izostanka ni mogla biti izdana zakonito.

Predlog za razveljavitev sodbe zaradi izostanka se lahko vloži v 30 dneh po vročitvi sodbe zaradi izostanka. Če je sodba zaradi izostanka vročena na podlagi javne objave, se lahko predlog za razveljavitev zamudne sodbe vloži v 30 dneh od datuma, ko se je toženec seznanil s sodbo zaradi izostanka, ali od začetka postopka za izvršitev sodbe zaradi izostanka. Če je po ponovni uvedbi postopka zoper toženca izdana še ena sodba zaradi izostanka, lahko toženec pritožbo zoper to sodbo vloži samo na podlagi opustitve preverjanja zahtevanih pogojev za izdajo sodbe zaradi izostanka.

Zadnja posodobitev: 12/12/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.